

9 «Ә» класс оқушыларына «Кәсіп» пәнінен құрылған даму картасына түсінік хат.

Даму картасы орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған 5-9 сыныптары үшін «Кәсіп» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес құрылған.

Оқу пәнінің басты мақсаты – білім алушыларды өндірістік және шаруашылық-тұрмыстық еңбектің қарапайым дағдыларына үйрету, сондай-ақ оларда еңбек ұжымындағы қарым-қатынастың қоғамда қабылданған нормалары мен ережелерін қалыптастыру.

3. Еңбекке баулу мақсаттарына қарай басты назар аударылуға тиісті міндеттер:

- 1) қарапайым еңбек икемділіктері мен дағдыларына үйрету, өндірістік еңбектің қолдан келерлік түріне дайындау;
- 2) еңбек әрекеттеріне деген жағымды уәждемені қалыптастыру;
- 3) орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушылардың еңбектенуге деген жігер, ұжымда жұмыс істей білу қабілеті сияқты жеке тұлғалық қасиеттерін қалыптастыру;
- 4) орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларды әлеуметтік бейімдеудің сөзсіз шарты болып табылатын сөйлеу тілінің қарым-қатынастық функциясын дамыту.

Бағдарламаға кіретін негізгі бөлімдер:

- 1) «Жалпы еңбектік икемділіктер мен дағдылар» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:
 - еңбек заттары туралы жалпы мәліметтер;
 - тәжірибе жұмыстары.
- 2) «Техникалық мәліметтер және жұмыс тәсілдері» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:
 - қағаз және қатырмақағазбен жұмыс;
 - моншақ және шытыра моншақпен жұмыс;
 - қалдық материалмен жұмыс;
 - ағашпен жұмыс;
 - табиғи материалмен жұмыс;
 - сазбен және тұзды қамырмен жұмыс;
 - тоқыма материалдармен жұмыс.
- 3) «Еңбек заттарын талдау және бағалау» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:
 - еңбек заттарын талдау;
 - еңбек заттарын бағалау

Еңбектің әрбір түрі бойынша Бағдарлама 2-3 кезеңнен құралады. Оқытудың әрбір кезеңі өткен кезең түсініктерін негізге алады және оған қарағанда күрделі және көлемді материалды қамтиды

«Кәсіп» пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі 9-сыныпта аптасына – 8 сағат, оқу жылында 272 сағат.

«Кәсіп» пәнінен
9 «ә» класс оқушысы Кеншілік Алмабектының
даму картасы

Бөлім. Тақырып	Мақсаттары	Үлгі бойынша	Өздігінен
2.1 Қағаз және қатырма қағазбен жұмыс - Қағаз түрлері мен сұрыптары «Күзгі жапырақтар» жапсырмақұрағы - Умаждауға қағаздан жасалған «Жайлаудағы қозылар» бұйымы - Кішкентай кітапшалар «Алма» көлемді ойыншығы немесе «Алма» панносы - Қағазды қатпарлап бүктеу, желуіш «Желіуіштер» тізбегі «Көбелек» декоративтік пішін /қағазды қатпарлап бүктеу әдісі/ «Қағаз гүлдер» ашық хатқа, сәндік бұйым,	1.1.1.1 құралдарды және материалдарды атау; 1.1.1.2 жұмыс орнын ұйымдастыру; 1.1.1.3 өткір және үшкір құралдармен жұмыста қауіпсіздік техникасын сақтау; 1.1.1.4 қағаз, қатырмақағаздың түрі және қасиеттері туралы қарапайым түсініктер болу; 1.1.1.5 желіммен жұмыста қауіпсіздік техникасын сақтау; 1.1.2.1 қағазды бүктеу және жырту (бүгу сызығы бойынша, бөліп-бөліп жырту); 1.1.2.2 қағазды жинаудың қарапайым тәсілдерін орындау; 1.1.2.3 түзу, қисық сызықтар, шеңбер бойымен, жолақтарға, қимаулігінің көмегімен берілген ұзындықта кесу дағдысын меңгеру; 1.1.2.4 қағаздан қарапайым жазық және көлемді бұйымдарды жасау; 1.2.1.1 ине сабақтау және ұшын түю; тескіштің көмегімен қағазды тесу; 1.2.1.2 белгі салу, мөлшерін салу үшін қимаулігі бойымен жүргізу; 1.2.1.3 қағаз бетін ортасынан бүгу және қатпарлап бүктеу; 1.2.1.4 түзу, дөңгелекте, шиыршықтай кесу; 1.2.1.5 қағазды жырту, умаждау және домалақтау;	Алмабек қағазбен қатпарлап қағаздан салмақ жасауға мақсаттап түрлішегі үлгілер бойынша белгілеу нағыз алмадан түзу және қисық сызық бойынша бірнеше кесулері. Мендер бойынша кесулері, тек бірнеше кесу бұйымдары үш бойынша орындаймыз.	Құралдар мен материалдарды білугі және атаулар. Құралдармен жұмыс жүзінде КС орындаймыз. Қағаз түстерін ажыратымыз, бірақ, біріктіріміз. Қағаздан салмақ жасауға; бүгу сызығы бойынша жортымыз. Кішкентай, ұзындығын өлшеміз; инемен жеті сабақтамыз; түрін баулауға.

«Орман тұрғындары» жапсырмақұрағы	ішіне бірізділікпен орналастыру; 1.2.1.10 геометриялық пішіндерден өрнек құрастыру; 1.2.1.11 бөліктердің санын анықтау; 1.2.1.12 қағаз сұрыпын ажырату;		
2.7 Тоқыма материалдармен жұмыс /изонить/ - Ине сабақтау және ұшын түю - Қол тігісінің негізгі түрлері - Кітап арасына салғыш «Балық» кестесі «Кеме» кестесі «Санырауқұлақ» ашық хаты «Үй» ашық хаты «Балық» ашық хаты «Сәбіз» кестесі «Қалпақ» кестесі «Қолшатыр» кестесі «Сауыт» кестесі - Жылан кітап арасына салғыш «Теледидар мұнарасы» кестесі «Шам» кестесі	1.1.1.1 құралдарды және материалдарды атау; 1.1.1.2 жұмыс орнын ұйымдастыру; 1.1.1.3 өткір және үшкір құралдармен жұмыста қауіпсіздік техникасын сақтау; 1.2.1.1 ине сабақтау және ұшын түю; тескіштің көмегімен қағазды тесу; 1.2.7.1 жұмыстағы «Изонить» техникасын меңгеру; 1.2.7.2 қайшымен әр түрлі жұмысты (кесу, кесіп алу, ойып алу) орындау; 1.2.7.3 инені ұстау, инені сабақтау, жіп ұзындығын өлшеу; 1.2.7.4 қатырмақағаздың беткі жағы мен астыңғы жағын ажырату; 1.2.7.5 бұрышты, бұрыштың төбесін, бұрыштың ортақ қабырғасын ерекшелеу; ине алға тігісін, қиғаш тігісті орындау; 1.2.7.6 түзу тігісті орындау және «изонить» техникасымен бұрышты толтыру, ортақ бір қабырғасы бар бірнеше бұрышты толтыру, дайын белгілемер бойынша тесік тесу; 1.2.7.7 жіптің ұшын түю, жіпті скотчтың көмегімен бекіту; 1.2.7.8 түстерді үйлестіруге тырысу; 1.2.7.9 шытыра моншақ мен пайетканы тігу; 1.2.7.10 «Құрақ құрау» техникасын меңгеру; 1.2.7.11 материалдар мен құралдардың атауларын және олардың қолданыс түрі туралы айту; 1.2.7.12 инемен және қайшымен жұмыстағы қауіпсіздік ережелерін сақтау; 1.2.7.13 ине алға тігісін меңгеру;	Жіптің ұзындығын өлшеу, некеңейту (тек шұрақты көрсетіледі). Сүйір доғал және тік бұрыштардан өрісін, шұрақты көрсетіледі орындар. Назғишның көмегімен белгілемер ұзынға ине орындар.	Құраштар ине мен терісіндерден бірігіп жие аталар. Құраштардың жұмыс күйінегі қауіпсіздік ережелерін орындайды. Жұмыс орындары ұйымдастырылады. Бұрыштың беткі жағы мен астыңғы жағын ажыратыды. Қалпақ пен қолшатырдың белгі белгішін тесік тесірі. Ине алға тігісін орындар.

• «Сайдымызақ» ашық хаты • «Орман тұрғындары» жапсырмақұрағы	1.2.1.9 өрнекті суреттің нобайы бойымен және ішіне бірізділікпен орналастыру; 1.2.1.10 геометриялық пішіндерден өрнек құрастыру; 1.2.1.11 бөлістердің санын анықтау; 1.2.1.12 қағаз сұрыпын ажырату;		
2.7 Тоқыма материалдармен жұмыс /изонить/ • Ине сабақтау және ұшын түю • Қол тігісінің негізгі түрлері • Кітап арасына салғыш • «Балық» кестесі • «Кеме» кестесі • «Санырауқұлақ» ашық хаты • «Үй» ашық хаты • «Балық» ашық хаты • «Сәбіз» кестесі • «Қалпақ» кестесі • «Қолшатыр» кестесі • «Сауыт» кестесі • Жылан кітап арасына салғыш • «Теледидар мұнарасы» кестесі • «Шам» кестесі	1.1.1.1 құралдарды және материалдарды атау; 1.1.1.2 жұмыс орнын ұйымдастыру; 1.1.1.3 өткір және үшкір құралдармен жұмыста қауіпсіздік техникасын сақтау; 1.2.1.1 ине сабақтау және ұшын түю; тескіштің көмегімен қағазды тесу; 1.2.7.1 жұмыстағы «Изонить» техникасын меңгеру; 1.2.7.2 қайшымен әр түрлі жұмысты (кесу, кесіп алу, ойып алу) орындау; 1.2.7.3 инені ұстау, инені сабақтау, жіп ұзындығын өлшеу; 1.2.7.4 қатырмақағаздың беткі жағы мен астыңғы жағын ажырату; 1.2.7.5 бұрышты, бұрыштың төбесін, бұрыштың ортақ қабырғасын ерекшелеу; ине алға тігісін, қиғаш тігісті орындау; 1.2.7.6 түзу тігісті орындау және «изонить» техникасымен бұрышты толтыру, ортақ бір қабырғасы бар бірнеше бұрышты толтыру, дайын белгілемер бойынша тесік тесу; 1.2.7.7 жіптің ұшын түю, жіпті скотчтың көмегімен бекіту; 1.2.7.8 түстерді үйлестіруге тырысу; 1.2.7.9 шытыра моншақ мен пайетканы тігу; 1.2.7.10 «Құрақ құрау» техникасын меңгеру; 1.2.7.11 материалдар мен құралдардың	Жіптің, ұндырған өлшеу насар (әр қашан еше) Сүйір доғал ине тік бұрыштарға, өрнекті мұрағат көмегімен сандар-сарға. Назғышынның көмегімен белгілемелер ұзартып еше орындамаға. „Изонить“ техникасымен бұрышты мұрағат көмегімен тартарға.	Құраштар мен материалдарға білгені жөн атамаға. Құрашармен жүйелі көңілері қауіпсіздік ережелерін сақтаға. Жүйелі орындауға ұйымдастыраға. Бұйымдары сәт және теріс назтарға ажыратарға. Қатармен қараға дайын белгі бойынша тесік тесугі Ине алға тігісін орындамаға.

**Пояснительная записка
к картам развития обучающегося 5 «б» класса Жумагалиева Мадина
по предмету «Общая трудовая подготовка»**

Карты развития по предмету «Общая трудовая подготовка» составлены на основе индивидуального образовательного маршрута, разработанного на основании Типовой учебной программы по учебному предмету «Ремесло» для обучающихся с умеренной умственной отсталостью 5-9 классов по обновленному содержанию и Типовой учебной программы по учебному предмету «Хозяйственный труд» для обучающихся с умеренной умственной отсталостью 5-9 классов по обновленному содержанию.

Цель маршрута обучения:

- формировать у обучающихся навыки, необходимые в повседневной жизни, которые позволят выпускнику школы быть независимым в ежедневных бытовых ситуациях.
- обучение обучающихся элементарным навыкам производительного и хозяйственно-бытового труда, формирование у них общепринятых норм и правил общения в трудовом коллективе.

Исходя из целей трудового обучения, внимание уделяется решению следующих задач:

- обучать элементарным трудовым умениям и навыкам, подготавливать к посильным видам производительного труда;
 - учить использовать предметы быта в соответствии с их назначением;
 - учить придерживаться санитарно-гигиенических норм, правил безопасной работы в быту;
 - формировать навыки ухода за личными вещами, предметами ближайшего окружения;
 - учить способам использования специального оборудования и материалов для ухода за предметами быта и личными вещами
 - формировать положительную мотивацию к трудовой деятельности;
 - формировать личностные качества обучающихся (привычка к трудовому усилию, способность работать в коллективе);
 - развивать коммуникативную функцию речи, как непременное условие социальной адаптации обучающихся с умеренной умственной отсталостью.
 - поддерживать интерес к занятиям, формировать умения взаимодействовать с другими обучающимися и взрослыми.
- овладение учащимися основными трудовыми навыками; развитие самостоятельности учащегося при выполнении трудовых заданий.

Объем учебной нагрузки по учебному предмету в 5 классе составляет 6 часов в неделю, 204 часа в учебном году;

**Карты развития по предмету
«Общая трудовая подготовка»
учащегося 5 «б» класса Жумагалиева Мадн**

Раздел. Тема	Цели	По образцу	Самостоятельно
3.1 Уход за домашними растениями (1 этап) 3.2 Уход за растениями цветника, сада (1 этап) • Очистка поверхности земли • от растительных остатков. • Особенности обработки почвы осенью • Сбор семян однолетних цветковых растений • Ежедневный уход за комнатными растениями. • Размножение комнатных растений	5.3.2.3 убирать осенние листья в саду с использованием граблей 5.3.1.1 протирать листья комнатных растений; 5.3.1.2 поливать комнатные растения; 5.3.1.3 пересаживать комнатные растения под руководством педагога 5.3.1.4 мыть цветочные горшки, поддоны; 5.3.1.5 расставлять горшки с цветами в классной комнате	Мадн выполняет работу в цветнике только по показу учителя. Инструмент подбирает тоже с помощью учителя. Мусор на совок собирает только с помощью учителя. Навык вскапывания почвы не сформирован. Поливает комнатные цветы только по указанию учителя, норму полива не контролирует. Протирает листья комнатных растений, моет цветочные горшки, поддоны после показа учителем. Пересаживает комнатные растения после показа и под руководством педагога	Одевает и снимает рабочую одежду. Убирает рабочий инвентарь. Подметает дорожки.

2.5. Работа с природными материалами (1 этап) • Работа с крупами и семенами «Цветы в горшке» • Работа с крупами и семенами «Цыпленок» • Работа с крупами и семенами «Бабочка» • Работа с крупами и семенами «Бусы из дынных семечек» • Работа со скорлупой. Композиция в полосе • Работа со скорлупой. Двухцветная композиция • Работа со скорлупой. Панно «Солнышко»	1.1.1.1 называть инструменты и материалы; 1.1.1.2 организовать рабочее место; 1.2.5.1 различать приемы выкладывания по готовому рисунку различных видов круп и семян (метод прямого набора и насыпки); 1.2.5.2 понимать правила соблюдения контура рисунка, границ контура; 1.2.5.7 называть название материала – яичная скорлупа; 1.2.5.8 познакомиться со свойствами скорлупы; 1.2.5.11 осваивать приемы окрашивания, откалывания кусочков (частей) от целой скорлупы; 1.2.5.10 осваивать способы и приемы выкладывания материала по рисунку (техника прямого набора или аппликации); 1.2.5.11 различать виды природных материалов; 1.2.5.12 сортировать крупы и семена по видам; 1.2.5.13 называть природный материал 1.2.5.15 выложить простейшие узоры, выполнить аппликации по образцу	Малы организуют рабочее место после инструкций учителя. Подбирает природный материал, необходимый для работы – ориентируется на образцы работы. Помогает в подборе материал по величине. Наминивая детали композиции на семях пишет друг к другу.	Работает, знает, но не использует выкройку природного материала. Сортирует по выкройке. Подбирает материал по цвету по указанию учителя. Самостоятельно удерживает рабочее место.
2.4 Работа с древесной (1 этап) • Пиление в стусле с ограничителем. «Детали строительного материала» • Изготовление изделия «Пирамида» • Изготовление изделия «Кукольная мебель» • Изготовление изделия «Трактор» • Изготовление изделия «Грузовой автомобиль»	1.2.4.1 иметь элементарные понятия о видах изделий из древесины; 1.2.4.5 осваивать сборку простейших конструкций изделия; 1.2.4.6 стремиться выполнять художественное оформление внешнего вида изделия; 1.2.4.9 по подражанию выполнять простейшие постройки и использовать их в игре; 1.2.4.10 показывать по образцу элементы строительных наборов (кубик, брус, кирпичик); 1.2.4.11 пользоваться методом прикладывания и накладывания при сравнении величин;	Погружается по готовности знаниям элементарных наборов, полагается по свободной конструкцией такие фигуры как кубик, конус. Знание понятий: брус, пила, может работать самостоятельно предметом	Выполняет пиление в стусле с ограничителем по плану учителя. Выполняет сборку простейших конструкций по образцу самостоятельно, также может выполнять покрывание брусом.

изделия «Трактор» • Изготовление изделия «Грузовой автомобиль»			
Раздел. Тема	Цели	Знает	Умеет, применяет
2.1. Работа с бумагой и картоном (1 этап) • Аппликация «Осенний листопад» • Поделки из мятой бумаги «Барашки на лугу» • Панно «Яблоня» • «Гармошка, веер» • Гирлянда «Веера» • Декоративная фигурка «Бабочка» • Бумажные цветы • Закладка для книги • Открытка «Ралли» • Открытка «Клоун» • Аппликация «Лесные жители»	1.2.1.1 заправлять нитку в иголку и завязывать узелок, выполнять прокол бумаги при помощи дырокола; 1.2.1.2 делать разметку, откладывать размеры и обводить по шаблону; 1.2.1.3 складывать лист бумаги пополам, бумагу «гармошкой»; 1.2.1.4 резать по прямой, по окружности, по спирали; 1.2.1.5 рвать, сминать и скатывать комочки из бумаги; 1.2.1.6 скручивать трубочки из полос газеты; 1.2.1.7 наклеивать заготовки на основу; определять верх-низ листа, сгиб; 1.2.1.8 последовательно выполнять работу по образцу; 1.2.1.9 последовательно выкладывать узор по контуру и внутри рисунка; 1.2.1.10 узнавать и составлять узоры из геометрических фигур; 1.2.1.11 определять количество деталей;	Знает и соблюдает ТБ при работе с инструментами, но не проговаривает. Знает понятие ВЕРХ – НИЗ листа. Знает, но не всегда использует измерительные фигуры. Различает цвета бумаги, даже оттенки. Знает счет количества деталей.	Отмеряет длину нитки при создании узелков. Вредит нитке в ушко иглы, нитку в 2 сложения вредит с трудом. Не всегда получается завязать узелок. Разметку выполнять не может. Режет по прямой и окружности с большой погрешностью. Может рвать бумагу руками или дробилкой, приклеивать ее по контуру рисунка. Не всегда скатанный комочек из бумаги становится.